

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 5

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 916 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-mayda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Uy-joy qurilishi madaniyati, uning o'ziga xos xususiyatlari va tamoyillari.....	14
Davletov Islambek Xalikovich, Zikrullayev Valixon G'aybullayev o'g'li	
Hududlar investitsiya muhitini oshirish muammolari.....	20
Akbarov Bekmurod Miryakubovich	
Qoraqalpog'iston Respublikasi ellikqal'a tumanida turizm klasterini joriy qilish mexanizmi.....	26
Norchayev Asatullo Norbo'tayevich	
Small Business and Private Entrepreneurship is the Priority Direction of Our Country's Economy.....	34
Tulagan Tukhtaraliev, G'aniev Muhammadjon Xalilovich	
Resurs soliqlarini soliqqa tortish mexanizmlarini takomillashtirish.....	35
Tursunova Zulayxo Abdujobir qizi	
O'zbekistonda muqobil energiya manbalaridan foydalanish elektrotexnika sanoati rivojlanishining istiqboli sifatida.....	38
Uraimjonov Azizbek Raxmonjon o'g'li	
Oliy ta'limning raqobatbardoshligini ta'minlashda ta'lim sifatining mohiyati va asosiy tamoyillari (O'zbekiston misolida).....	44
Egamov Sevinchbek Maxsud o'g'li	
Financial Mechanisms of Supporting Textile Products Export.....	50
Gaybullayeva Gulbaxor Maxmudovna, Yakubova Ugiloy Mamasoliyevna	
O'zbekiston Respublikasida hududlarni mutanosib barqaror rivojlantirish masalalari va yechimlari.....	53
Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida ayollar biznesini shakllantirish yo'llari.....	58
Ibodullayeva Malohat Sirojiddin qizi	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda qishloq xo'jaligini rivojlantirishning xorijiy tajribasi.....	61
Bekmirzayev Mirzoxid Adashaliyevich	
Turizm sohasi rivojlanishining istiqbollari.....	65
Ergashev Rahmatulla Xidirovich, Jabborova Zuhra Abdig'ani qizi	
Jahonda kabel bozorini rivojlantirish xususiyatlari va tendensiyalari.....	72
Uralov Olimjon Mahammadjonovich	
Namangan viloyatida yoshlarning iqtisodiy faolligi ko'rsatkichlari dinamikasini tahlil qilish.....	76
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
Turizm sohasiga malakali kadrlar tayyorlashdagi muammolar va ularning yechimlari borasida tavsiyalar.....	81
A. I. Raxmatov	
Трансформация внешнеторговых связей Республики Узбекистана.....	87
Ахмедова (Жабборова) Нилуфар Икболжон кизи	
Korxonalarda investitsiyalarni moliyalashtirish manbalari va usullarining tahlili.....	92
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Xusanov Faxriddin Jamoliddin o'g'li	
Turizmning mohiyati xususida nazariy yondoshuvlar va ularning tahlili.....	98
R. I. Pardayev	
Katta hajmga ega bo'lgan maxsus qurtxonalarda boqilayotgan ipak qurtlariga harorat va namlikni ta'siri.....	105
Raxmanova Xurinisho Egamovna	
Mahalliy byudjet daromadlarini shakllantirishda mahalliy soliqlar va soliqdan tashqari tushumlarning ahamiyati.....	109
Rajjaboyeva Dildora Zakirovna	
Banklarda stress-test asosida ESG-risklarni baholash.....	114
Nilufar Sharipova	
Yashil iqtisodiyotni rivojlantirishda banklarda ekologik va ijtimoiy risklarni baholash va boshqarish tizimini joriy etishning ahamiyati.....	118
Karimov Shamsiddin Akram o'g'li	
Qimmatli qog'ozlarni qiymatini baholash usullari va modellari.....	126
Botirxo'ja Aziza Faxmuddin qizi	
Sanoat ishlab chiqarishda diversifikatsiyaning nazariy asoslari.....	131
Davronbek Sharibjonovich Raximov	
Mamlakatimizda innovatsiyalarni moliyalashtirishning amaldagi holati tahlili.....	137
Aminov Farrux Farxadovich	

Raqamli iqtisodiyotda moliyaviy hisobot tahlilini takomillashtirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	142
G. J. Jumayeva	
Qurilish sohasida logistika tizimlariga zamonaviy texnologiyalar bilan ta'minlanganlarning amaliy jihatlari....	145
Mirsodiqov Abdulla Tursunaliyevich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida inson kapitalini boshqarishdagi muammolar	151
Nematova Shaxlo Egamberdiyevna	
Aholi daromdlari va omonatlarini shakllantirishning nazariy asoslari.....	153
Xakimov Zohid Norbo'tayevich	
Tasvirlarga raqamli ishlov berish jarayonini intellektuallashtirish algoritmini yaratish.....	162
Zoirov O'lmas Erkin o'g'li	
Mintaqa iqtisodiyotida investitsiya faoliyatini moliyalashtirish samaradorligini baholash	168
Chilmatova Dilnoza Abdurahimovna	
Возможности внедрения и развития исламских банковских продуктов в рынок Узбекистана.....	172
Иноятowa Камoла Фуркатовна	
Davlat xizmatchisi faoliyatida ijtimoiy javobgarlikning o'rni	176
X. X. Ikramov	
Korporativ boshqaruv tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o'ziga xos xususiyatlari	180
Abdug'aniyev Muhammadamin Abdug'affor o'g'li	
Hududiy kambag'allik chegaralarini aniqlashning ahamiyati (Qashqadaryo viloyati misolida).....	186
Hamdamov Shahzod Ilhom o'g'li, Alisher Yunusaliyevich Safarov	
Kichik biznesga mahalliy investitsiyalarni jalb qilish va ulardan samarali foydalanishda franshizaning roli	193
Rabimqulov Sherzod Murtozayevich	
Tijorat banklarida marketing strategiyalaridan foydalanishning ilmiy-nazariy asoslari.....	197
Maxamadjanov Akbar Maxamadaliyevich	
Davlat sherikchilik asosida maktab va maktabgacha ta'lim moliyashtirishligini o'ziga xos xususiyatligi.....	202
Boltaboev Murodbek Aybekovich	
Moliyaviy savodxonlikni rivojlantirish davr talabi	207
X. I. Boyev	
Banklarda chakana kreditlash turlari va ularni raqamli transformatsiya qilishning zarurligi	211
Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi	
Rasmiy ish bilan bandlik – aholining munosib turmush darajasini ta'minlash demak.....	220
Farhod Bagibekovich Xalimbetov	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i uchun qo'llaniladigan soliq imtiyozlarining amaldagi holati va tahlili.....	224
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Автомобильная промышленности развитых стран: становление, развитие, пути совершенствования.....	231
Назарова Раъно Рустамовна, Абдухамидова Мафтуна Турсуналт кизи	
Влияние цифровизации на внешнеэкономическую деятельность	236
Шермаматова Ирода Ойбековна, Тиллаев Хуршиджон Сулаймон ўгли	
ИИ в банковском бизнесе: ключ к конкурентной привлекательности	242
Фаттахова Муниса Абдухамитовна	
Tijorat banklari kapitalining iqtisodiy mazmuni va uning tarkibi	247
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
Особенности банковского кредитования и факторы препятствующие финансово-кредитной поддержке субъектов сферы туристических услуг.....	252
Розоков Мухаммадазиз Мансурович	
Factoring Operations in Banks.....	257
Boykabilova Iroda, Davronova Dilnoza Damirovna	
Moliyaviy sektordagi aksiyadorlik jamiyatlarining korporativ strategiyasini shakllantirishda risklarni bartaraf etish.....	261
Jaxongirov Rustam Jaxongirovich, Xo'jamurodov Asqarjon Jalolovich	
O'zbekistonning jozibador investitsiya muhitini yaratishda huquqiy asoslarni yanada takomillashtirishning ilmiy va amaliy zaruriyati	268
Oybek Elmuratov	
Qurilish materiallarini ishlab chiqarish korxonalarning boshqarish tizimini takomillashtirish.....	272
Uzakova Umida Ruzievna	

Tashkent Economy – Locomotive of the Country's Economy	278
Akramova Aziza Abduvohidovna, Maqsudov Bunyod Abdusamadovich	
O'zbekiston Respublikasida ishbilarmonlik turizmining tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish yo'llari	282
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Difuza Ilhomovna	
Mintaqalar iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlashda investitsiyalardan samarali foydalanish mezonlari va ularni hisoblash usullari	288
Norqobilov Nusrat Norsaitovich	
Marketing strategiyasi: raqobatchilik sharoitida tadbirkorlik faoliyatini yuritishning rivojlantirilishi	292
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna, Matrizayeva Dilaram Yusubayevna	
Mahalliy budjetlar mablag'laridan samarali foydalanishni ta'minlashning eng asosiy istiqbolli yo'nalishi	299
S. Y. Ismoilova	
Atrof-muhitga zararsiz, tabiiy tarkibli korroziya ingibitorlari turlarini tahlil qilish	304
Qurbonova Firuza Solexovna	
Oliy ta'lim muassasalarida xarajatlar smetalari ijrosi hisobini yuritish tartibi	310
AbdulAziz Norqo'chqorov Ziyadullayevich	
Tijorat banklarining investitsion faoliyati samaradorligi va uni rivojlantirish yo'llari	316
Olimova Nodira Xamrakovna	
Baholangan majburiyatlar hisobini takomillashtirish	328
Ochilov Farxodjon Shavkatjon o'g'li	
Qurilish-pudrat tashkilotlarida auditorlik tekshiruvda faoliyat uzluksizligini baholash	335
Tulovov Erkinjon To'liqin o'g'li	
Основные направления развития инвестиционной деятельности предприятий	339
Махкамова Надира Саидмуратовна	
Milliy statistika axborot tizimlarining funksional jihatlari va o'ziga xos xususiyatlarining tahlili	344
Otajonova Gulhayo Maqsud qizi	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini boshqarish axborot tizimini modellashtirish	349
Xudoyorov Laziz Niyozovich, Ergashova Nargiza Boboxonovna	
Mamlakatimizda aksiz to'lanadigan tovarlarni soliqqa tortish usullari	355
Alimardonov Muxammadi Ibragimovich, Qarshiyev Daniyar Eshpulatovich	
Iqtisodiy rivojlanish sharoitida investitsiya loyihalarini jalb qilgan mablag'lar orqali moliyalashtirishning zarurligi	361
Amonova Dilafro'z O'tkurovna	
To'lov tashkilotlarini tashkil etishda xatarlarni boshqarish	366
Axmedov Miraziz Alisherovich	
Korxonada inson kapitalini rivojlantirish tizimi va konsepsiyasini takomillashtirish imkoniyatlari	371
Hamrokulov M. O.	
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida kichik sanoat zonalari faoliyatining zarurligi va iqtisodiy-huquqiy maqomi	379
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich	
Bank tizimida marketing faoliyati orqali yangi innovatsion xizmatlarni joriy etishning zamonaviy holati	383
Raxmatov Temur Sotiboldiyevich	
Экономическая сущность инновационной деятельности в банковском секторе	392
Шадиева Дилдора Хамидовна	
Yengil sanoat taraqqiyotining xitoy tajribasi va undan o'zbekistonda foydalanish imkoniyatlari	396
Jumaniyazova Feruza Rajabovna	
Tut parvonasi zararkunandasining biologik tarqalishi va zararini oldini olish choralari	406
Oybek Toshmurovich Karimov	
Ijtimoiy adolat va ayollar huquqlari: kasbiy kamsitish	410
Iminova Nargizaxon Akramovna	
Ishsizlik nafaqalari tayinlash va xalqaro tajriba	416
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li	
Takroriy ekinlar urug'ini to'g'ridan-to'g'ri nol ishlov berish orqali ekadigan qurilmaga tushadigan yuklamaning nazariy tadqiqoti	422
Abdullayev Baxodirjon Valijon o'g'li	
Banklarida jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashish tizimining roli	426
Abdullayeva Dildora Qudratovna	

Biologik aktivlar hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartari asosida tashkil etishning uslubiy jihatlari	429
Adxamov Samariddin	
Barqaror iqtisodiy o'sishga erishishda to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarning ahamiyati.....	434
Asqarova Mavluda Turabovna, Otajonova Charosxon Polvonquli qizi	
Ilmiy-innovatsion iqtisodiyotda suv xo'jaligini rivojlantirish muammolari, yechimlar va natijalar: fundamental asosda.....	439
Babadjanov Abdirashid Musayevich	
Budjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobini yuritishning milliy va xalqaro standartlari.....	445
Maxamadaliyeva MahliyoXon Maxamadmurod qizi	
Tijorat banklari aktivlari va ularni samarali boshqarish nazariy asoslari	452
Masharipov Maxmud Bekturdiyevich	
Tijorat banklarning moliyaviy faoliyatida yuzaga keladigan xavf-xatar va uning mohiyati	457
Rashidov Raximjon Iskandarovich, Abduraxmonov Anvar Akbar o'g'li	
Kichik sanoat zonalarini barpo etish va rivojlantirish omillari va hozirgi holatining tahlili	463
Samijonov Musobek G'ayratjon o'g'li	
Moliyaviy menejment tizimi samaradorligini oshirishda raqamli marketing strategiyasidan foydalanish	470
Sobirjonov Sanjar Sobirjonovich	
O'zbekiston Respublikasi moliyaviy tizimida byudjetdan tashqari jamg'armalarning ahamiyati va o'rni	477
Babanazarova Gulzar Ziautdinovna, Ajibayeva Rauiya Maxsudovna	
Aholi daromadlarini oshirishda asalarichilikning o'rni	483
Xudayarova Zuxra Yuldashevna	
Цифровые и традиционные методы сбора информации в маркетинговых исследованиях: сравнительный анализ	486
Бекназова Комилахон Миркамол кизи	
Tijorat banklari faoliyatida iqtisodiy risklar va ularni nazariy asoslari.....	494
Burxonov Asliddin Asqar o'g'li	
Biznes tuzilmalarini diversifikatsiya qilish modellari va usullari hamda innovatsion rivojlanish strategiyalarining qiyosiy tavsifi.....	501
Matyoqubova Dilfuza Olimboyevna	
Тенденции развития пищевой промышленности Узбекистана.....	507
Назарова Раъно Рустамовна, Нигматуллаева Гульчехра Нуруллаевна	
Soliq-bojxona siyosatining dolzarb masalalari va ularni takomillashtirish yo'nalishlari.....	513
Usmonov Kaxramonjon Akbaraliyevich	
Статистический анализ факторов, влияющих на бренд молока и молочных продуктов в Узбекистане	517
Холдарова Фариза Тухтабаевна	
Правовое регулирование рынка цифровых активов и криптовалют.....	523
Якубова Ш. Ш., Рашидов Рахимжон Искандарович	
Efficiency of Internal Audit Service and Report Improvement: Control of Sanatorium-Wellness Institution	532
Shafkarov Fahriddin Khudaiberdievich	
Development of Digital TV Services in the Conditions of Digitalization of the Economy.....	538
Farhad Karimov	
Kichik biznes faoliyatida muhim muvaffaqiyat omillarini belgilashning ahamiyati va ularni baholash.....	542
Kabulova Nurgo'zal Umirbek qizi	
Barqaror iqtisodiy o'sishni ekonometrik tadqiq etish	545
Muminova Maxbuba Abduvafoyevna	
Korxonaning moliyaviy-xo'jalik faoliyati ko'rsatkichlarini baholash.....	552
Musurmonova Mahbuba Omonovna	
Tadbirkorlik subyektlari tashqi savdo faoliyatini ichki tartibga solishni takomillashtirishning ayrim jihatlari..	556
To'rayev Nurbek Muxammadovich	
Temir yo'l transportida xizmat ko'rsatish jarayonini rivojlantirishning retseptiv tahlili	561
Raxmonov G'ayrat Ismatulloyevich	
Strategik boshqaruv hisobi va uning uslubiyotini takomillashtirish masalalari.....	566
Sharipova Shoxida Abdinabiyevna	
O'zbekiston Respublikasida "yashil" iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlashning iqtisodiy mexanizmlari.....	571
Shodmonov Ruslan G'olib o'g'li	
Institutsional investorlar faoliyatini tashkil etishning kontseptual jihatlari	578
Sultanov Maxmud Axmedovich	

Tijorat banklari foydasini soliqqa tortishning ayrim me'yoriy-huquqiy asoslari.....	582
Turanov M. Sh.	
O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotining rivojlanishida tijorat banklarining o'rni.....	590
Zubaydullayeva Zulayxo Karimovna, Kaxarova Dildora Erkinovna	
O'zbekistonda tayyor kiyimlar bozori ko'lamini oshirishda marketing strategiyalarining samaradorligi.....	600
Urazov Mansur Musurmanovich	
Yevropaga barqaror eksport va qishloq xo'jaligida yashil rivojlanish uchun Mosh bozori strategiyalarining ta'sirini baholash.....	603
Valiyeva Aziza Anvar qizi	
Rangli tasvirlarga raqamli ishlov berish jarayonlarini parallellashtirish.....	609
Xidirova Barchinoy Ilxomovna	
Korxonalarda ishchi personal ehtiyojlarini motivatsiyaga ta'siri.....	614
Aripov Oybek Abdullayevich, Axmedov Muzaffar Shokirjonovich	
Цифровые и традиционные методы сбора информации в маркетинговых исследованиях: сравнительный анализ.....	619
Бекназова Комилахон Миркамол кизи	
Iqtisodiyotning erkinlashtirilishi sharoitlarida kichik biznes sektori rivojlanishining imkoniyatlari.....	627
Botirova R. A., Sirojiddinov I. Q.	
Positioning Textile Products in Competitive Strategy.....	630
Икрамова Нодира Бурхон кизи	
Sanoatni tarkibiy o'zgarishlar asosida maqbullashtirish va samaradorlik ko'rsatkichlarini prognozlash.....	635
Kasimov Azamat Abduraimovich	
O'zbekiston Respublikasi budjetini shakllanishida egri soliqlarni undirishning fiskal samaradorligi.....	642
Abdulxayeva Shahnoza Muxammadiyevna	
To'qimachilik klasterlari eksport salohiyatini boshqarish masalalari.....	649
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
Влияние плодородности почвы на урожайность хлопчатника в хлопково-текстильных кластерах Республики Каракалпакстан.....	654
Сагиева Молдир Оразбай кизи	
Оценка категории вейпов среди курильщиков электронных сигарет Узбекистана.....	659
С. М. Мирзалиев, М. О. Куролов, Г. К. Абдурахманова, Джуди Сметана, Крисси Льюис	
Jahon kabel bozorini tatbiq etish va rivojlantirish xususiyatlari.....	672
Uralov Olimjon Maxammadjonovich	
Moliyaviy hisobotlar va ularni tuzish va auditorlik tekshiruvdan o'tkazishning uslubiy jihatlarini rivojlantirish.....	677
Nomozova Qumri Isoyevna, Abdinazarov Samijon Abbos o'g'li, Jabbarov Azamat Murodullayevich, Boymurodov To'liqin Azamatovich	
Digital Transformation Implementation Directions and Instrument Analysis.....	684
Abdurakhmonov Abdumalik Abdurashidovich	
Understanding Financial Indicators and Their Strategic Utilization: Insights from Global Practices and Uzbekistan's Experience.....	688
Astanova Zarnigor Obid qizi, Tukhtabaev Jamshid Sharafetdinovich, Jurayev Xurshid Mamatkulovich, Ismatova Kamola Obid qizi	
Turizm xizmatlari eksportida zamonaviy texnologiyalar orqali xizmatlar sifatini oshirishning ahamiyati.....	694
Bakhromov Akmal Abduvahid o'g'li	
Sanoat korxonalarida personal mehnatini tashkil etishni optimallashtirish yo'llari.....	699
Dilovarxo'jayeva Dilnozaxon Shavkatxo'ja qizi, Rustamova Dilnoza Jamshid qizi, Axtamova Parizod Oybek qizi, Nuritdinova Maftuna Jahongirovna	
O'zbekiston Respublikasida pul-kredit siyosati instrumentlaridan foydalanish amaliyotini takomillashtirish..	705
Kaxarova Dilnoza Shavkatovna	
Bojxona faoliyatini transformatsiyalashda innovatsion boshqaruvni takomillashtirishga oid nazariy qarashlar.....	711
Ro'ziboyev Muhiddin Xushnudovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida aholining tadbirkorlik faolligini oshirish tendensiyalari.....	714
Xudayarova Maftuna Shavkatovna	
O'zbekiston qishloq xo'jaligini rivojlantirishda xorijiy va mahalliy investitsiyalarning o'rni.....	721
Yusupov Komaliddin Baxtiyor o'g'li	

Факторы успеха в управлении инвестициями промышленных предприятий	725
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Issues of minimizing risks related to mortgage lending of commercial banks of the republic of Uzbekistan	730
Kulliev Istam Yangimurodovich	
O'zbekiston Respublikasida nomoddiy aktivlar hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari talablari asosida tashkil etish xususiyatlari	739
Pardayeva Zulfizar Alimovna	
Tijorat banklari faoliyatida risklarni pasaytirish yo'llari.....	744
Toymuxamedov Ibroxim Rixsiboyevich	
Investitsiyalar – moliyaviy barqarorlik kafolati	750
Xaydarov Nizamiddin Xamrayevich	
Современные подходы к управлению системой заработной платы и льгот в условиях рыночной экономики	755
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
Atrof-muhit muhofazasida xulq-atvor iqtisodiyotining roli	763
Djalilov Farxod Abduganiyevich	
Eco-Paths of Uzbekistan: How Corporate Social Responsibility in Tree Planting and Transport Infrastructure is Paving the Way For Sustainable Futures.....	767
Oybekov Shohjahon Akmal o'g'li, Alfira Sofia, Yangiboyev Sirojiddin Jo'ramurodovich	
Oliy ta'lim xizmatlar bozorida raqamli marketingning ahamiyati.....	775
Ruziyeva Shaxlo Raupovna	
Sanoatning kon-geologiya korxonalari iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash xususiyatlari.....	780
Xotamov Javohir Abdusharop o'g'li	
Qishloq xo'jaligi agrotexnologiyalarni tijorat banklari orqali kreditlash yo'llari	785
Isakov J. Ya.	
Savdo korxonalarini rivojlantirishda tijorat banklarining ahamiyati va ularni takomillashtirish istiqbollari.....	792
Aktamov Abduvali Abdug'ani o'g'li	
Ekologik muammolar va "yashil" iqtisodiyot.....	798
Axunova Shohista Nomanjanovna, Maxkamova S. Sh.	
Rivojlangan mamlakatlar tajribasida umidsiz soliqlar qarzini hisobdan chiqarish tartiblari va uni amaliyotda qo'llash masalalari.....	802
G'aybullayev Abdunabi Abduvohid o'g'li, Usubjanov Shavkat Sidiqjanovich, Abdulazizov Baxodirjon Muhammadzohid o'g'li	
Qishloq xo'jaligida qiymat yaratish zanjirini raqamli texnologiyalarni qo'llash asosida takomillashtirish	806
Iroda Turdibayevna Kudratova	
Soliq hisobi va tahlilini takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari.....	812
Jumayev Umid Nazarovich, Xo'jayev Sadridin Mamatmurotovich, Gapparov Zokirjon Bozorovich	
Biznesni raqamlashtirishning iqtisodiy mazmuni va biznes transformatsiyasining nazariy asoslari.....	816
Mamajonov Fayzullo Abdusamatovich	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanishning xorijiy tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari	820
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotning ahamiyati va iqtisodiy rivojlanishga ta'siri.....	828
Maxmudaliyeva Manzuraxon Raxmon qizi	
Globalshuv sharoitida iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlash masalalari	831
Qo'ziyev Shodiyor Qilichboy o'g'li, Xakimov Javohir Hamza o'g'li, Turganbaev Nursultan Bayram o'g'li, Masharipov Rasulbek Jo'rabekovich, Xasanov Ruslan Raxmatovich	
Davr xarajatlari va audit hisobini takomillashtirish.....	837
Quliyev Komiljon Shuxratovich, Ismatov Shohislom Nabi o'g'li, Qilichov Chingiz Ne'mat o'g'li, Shukurov Nurbek Akbarovich	
Innovatsion ta'lim texnologiyalarining mohiyati va nazariy asoslari.....	840
R. K. Ollaberganova	
Mamlakatda moliya bozorini takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari.....	845
Rizayeva Laylo Patxulla qizi, Boboqulova Shaxlo Turg'in qizi, Aminjonova Nozima Naimjonovna	
Qishloq xo'jaligida pillachilik biznesini rivojlantirish sharoitlari va imkoniyatlardan samarali foydalanish tahlili	850
Turgunov Odilbek Maripovich	
Hudud investitsion faolligini oshirishda marketing strategiyalaridan samarali foydalanish yo'llari	857
Achilov Abrorjon Niyatqobilovich, Ergashev Alijon Hojimatovich	

Инструменты финансового рынка в сокращении уровня бедности в экономике Республики Узбекистан.....	861
Саиткулова Матлуба	
“Yashil” iqtisodiyot, ekologiyalashtirish va barqaror rivojlanish integratsiyasi: barqaror kelajakni ta’minlashga kompleks yondashuv.....	866
Tadjibayev Zakir Malikovich	
O‘zbekistonda iqtisodiy faollikni ta’minlashga qaratilgan fiskal va monetar siyosatlarining hozirgi holati.....	871
Xudeybergenova Nigora Turgunbayevna	
Davlat budjetida g‘azna ijrosining o‘rni.....	878
Jo‘rayeva Mohinur Norqul qizi, Axmedova Yashnar Abdulla qizi, Nosirova Jamila Akbarovna	
Davlat budjeti daromadlarining ijrosi va nazorati.....	882
G. M. Samandarova	
Sanoat korxonalarida intellektual resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish mexanizmi.....	887
Q. A. Odinayev	
Tools of State Policy for Sustainable Development of Social Infrastructure in Uzbekistan.....	892
Abbasov Baurjan Madiyarovich, Navik Istikomah, Se M.Si, Nasriddinov Fazliddin	
Некоторые вопросы инноваций в развитии банковской деятельности.....	898
Джураев К. Т.	
Применение цифровых технологий в противодействии финансовым мошенничествам	905
Гадаев Исмат Ядгарович	
Turizm sohasida kadrlar tayyorlashga ilmiy-nazariy yondashuvlar va kadrlarning zamonaviy kompetensiyalari	909
Yuldasheva Dilnoza Ulug‘bekovna	
Tijorat banklarining passiv operatsiyalarini samarali boshqarishni takomillashtirish.....	913
Sarimov Shaxbozali Soatali o‘g‘li	
Kichik biznes subyektlari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi tahlili	919
Suvonov Ibrohim Izbasarovich, Yoqubjonov Azizjon Qobiljon o‘g‘li	
Pulga talab va taklifni statistik prognozlash masalalari	923
Ibrohimov Muhammadjon Abdullajanovich	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda soliq tizimi.....	928
Akbarov Akramjon Ibroximjonovich	
Kichik biznes subyektlari faoliyatida raqamli texnologiyalardan foydalanishni takomillashtirish usullari	932
To‘rayeva Nafisa Odiljonovna	
Behavioral Theory of the Firm	938
Egamberdieva Oydin Abror kizi	
O‘zbekiston hududlarida turizm turlarini rivojlanish orqali bandlik darajasini oshirish.....	944
Bolqiboyeva Ug‘iloy Bolqiboy qizi	
Mintaqa soliq tizimida yashirin iqtisodiyot ta’sirini baholash omillari	949
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna, Sapayev Maxsudbek Karimovich	
Sug‘urtaning iqtisodiyotdagi o‘rni va uning rivojlanishiga ta’sir etuvchi omillar	953
Iminov Toxirjon Karimovich	
O‘zbekistonda xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirishda investitsiyalarni jalb qilish mexanizmini takomillashtirish	957
Malikova Shoiray Baxtiyorovna	
O‘zbekiston tikuv-trikotaj korxonalarining xalqaro bozorlardagi mavqeyini oshirish yo‘llari.....	962
Vafoyeva Dilafruz Ikromovna	
Kichik biznes sohasini istiqboldagi rivojlanishida davlat siyosati.....	968
Abdug‘aniyev Murodjon Shavkat o‘g‘li	
Innovative Development of Business Activity.....	972
Son of Otakhanov Sardorbek Makhammadali	
Aholi bandligini oshirishda xususiy tadbirkorlikning o‘rni.....	976
Mamajonova Gulbaxor Toxirjon qizi	
Turizm sohasida logistikani rivojlantirish masalalari	980
Muxtorova Indirabonu Yasharbek qizi	
Marketing logistikasining zamonaviy yondashuvlari.....	985
Pardayev Sherzod Xolmurodovich	

Raqamli transformatsiya sharoitida jamoat tashkilotlarini boshqarishni takomillashtirishga oid nazariy qarashlar	991
Raxmonov Abduxalil Rasulovich	
O'zbekistonda barqaror rivojlanish maqsadlarini amalga oshirishda iqtisodiy ko'rsatkichlar tahlili.....	995
Shodiyev Xurshedjon Karimovich, Ibragimov Elmurod Gulboynor o'g'li, Baxtiyorov Sherali Muzaffarovich, Burxanov G'ofur Baxodirovich	
Kichik biznesni qo'llab-quvvatlash infratuzilmasini rivojlantirishning innovatsion mexanizmini takomillashtirish	1000
Shomurodova Mahliyo G'ulomjonovna	
2020–2030-yillarda O'zbekiston Respublikasini “yashil” energiya bilan ta'minlash uchun olib borilayotgan islohotlar	1004
Tojiyev Bilol Abdirosulovich, Azimov Erkin Umidovich	
Ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni takomillashtirish asosida inson kapitalini rivojlantirish	1009
Ubaydullayev G'ayrat Zuvaytovich	
Ways to improve internal audit in enterprises in the digital economy	1014
Kodirova Zulhumor Namazovna	
Investment Management is an Important Factor of Economic Development.....	1019
Yuldasheva G. A., Ziyayev Dilshodjon	
Tadbirkorlik kambag'allikni qisqartirish asosiy omilidir.....	1022
Aliyev Akmal, Bozorova Ozoda Raximovna	
Kichik biznesni mahalliy darajada boshqarish holatini baholashda mavjud iqtisodiy salohiyatni hisobga olgan holda yondashish uslubiyoti.....	1026
Ubaydullayev Akmal Tulkinboyevich	
Формирование механизмов стратегического управления развития химической отрасли.....	1033
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini samarali tashkil etish mezonlari va omillari.....	1038
Z. Abdikarimova, S. Madaminov	
Особенности банковского кредитования и факторы препятствующие финансово-кредитной поддержке субъектов сферы туристических услуг.....	1042
Каримова Азиза Махомадризовна, Розоков Мухаммадазиз Мансурович	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda kichik biznesning amaliy ahamiyati.....	1047
Mamajanova Gulbaxor Toxirjon qizi, Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
Milliy innovatsion tizimning shakllanishida oliy ta'lim muassasalarining innovatsion rivojlanish prinsiplari...	1052
Nishonov Dilshod Shamsiddinovich	
Oliy ta'limda o'quv jarayonini samaradorligini oshirishda multimediya texnologiyalaridan foydalanish.....	1058
Saydullayeva Saodat Abdumajidovna	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda mikromoliyalash-tirishning xususiyatlari	1063
Tojiyev Javlonbek Rustamovich	
O'zbekiston Respublikasi fiskal siyosatining siklik xususiyatini aniqlash masalalari	1067
Sheraliev Javoxirbek Jaxongir o'g'li	
Управление хозяйственной деятельностью торговых предприятий.....	1073
Юлдашева Гульмира Азатовна, Зияев Дилшоджон	

MILLIY INNOVATSION TIZIMNING SHAKLLANISHIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARINING INNOVATSION RIVOJLANISH PRINSIPLARI

Nishonov Dilshod Shamsiddinovich

PhD, TDIU Marketing kafedrası dotsent v.b.

Annotatsiya: Milliy innovatsion tizimni (MIT) rivojlantirishda oliy ta'lim muassasalarining innovatsion tizimini yaratish, xalqaro aloqalarni rivojlantirish va o'zaro tajriba almashish, yuqori malakali mutxassis kadrlar tayyorlashda oliy ta'lim, fan va ishlab chiqarish integratsiyasining innovatsion tizimini yo'lga qo'yish, iqtisodiyotni barqaror rivojlantirishda oliy ta'lim va fani yutuqlarining rolini oshirish, milliy innovatsion tizimni rivojlantirish mexanizmini ishlab chiqish bu borada amalga oshirilayotgan ilmiy tadqiqotlarning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ushbu maqolada milliy innovatsion tizimni shakllanishida oliy ta'lim muassasalarining innovatsion rivojlanish prinsiplari tadqiq e'tilgan.

Kalit so'zlar: ta'lim xozmatlari, oliy ta'lim muassasalari, innovatsion rivojlanish, raqobatbardoshlik, milliy iqtisodiyot, samaradorlik.

Abstract: Creation of an innovative system of higher education institutions in the development of the national innovation system (NIS), development of international relations and exchange of mutual experience, creation of an innovative system for integrating higher education, science and production in the training of highly qualified specialists, increasing the role of higher education and scientific achievements in the sustainable development of the economy, the development of a mechanism for the development of a national innovation system is one of the priority areas of scientific research in this direction. This article examines the principles of innovative development of higher educational institutions in the context of the formation of a national innovation system.

Key words: educational services, higher education institutions, innovative development, competitiveness, national economy, efficiency.

Аннотация: Создание инновационной системы высших учебных заведений в развитии национальной инновационной системы (НИС), развитие международных связей и обмена взаимным опытом, создание инновационной системы интеграции высшего образования, науки и производства в подготовке высококвалифицированных специалистов, повышение роли высшего образования и научных достижений в устойчивом развитии экономики, разработка механизма развития национальной инновационной системы является одним из приоритетных направлений научных исследований в этой направлении. В данной статье исследованы принципы инновационного развития высших учебных заведений в условиях формирования национальной инновационной системы.

Ключевые слова: образовательные услуги, высшие учебные заведения, инновационное развитие, конкурентоспособность, национальная экономика, эффективность.

KIRISH

Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishning innovatsion yo'lga o'tkazish barqaror iqtisodiy o'sish va inson shaxsi taraqqiyotining muhim omili bo'lib, ilm-fan, texnika va yuqori texnologiyalar sohasida innovatsion g'oyalarni yaratish va ularni ichki va tashqi bozorga chiqarishga qodir yuqori malakali kadrlarni tayyorlashni talab qiladi. Ta'lim tizimiga kelsak, mazkur innovatsion faoliyat unda sohaning o'ta ahamiyatli ajralmas elementi sifatida doimiy rivojlanish uchun zarur shart bo'lishi kerak va bu faoliyat milliy innovatsion tizimning shakllanishida alohida ahamiyatga egadir.

Iqtisodiyotni modernizatsiya qilish bilan bog'liq holda davlatning iqtisodiy rivojlanish istiqbollari barcha sohalarda milliy innovatsion tizimni shakllantirishga har tomonlama bog'liq bo'ladi. Oxirigi yillarda jhon miqyosida YalMning 60% ulushini rivojlangan mamlakatlardagi innovatsion texnologiyalar, mahsulotlar va qurilmalarning tashkil etmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga murojaatnomasida "Biz O'zbekistonni rivojlangan mamlakatga aylantirishni maqsad qilib qo'ygan ekanmiz, bunga faqat jadal islohotlar,

ilm-ma'rifat va innovatsiya bilan erisha olamiz. Buning uchun, avvalambor, tashabbuskor islohotchi bo'lib maydonga chiqadigan, strategik fikr yuritadigan, bilimli va malakali yangi avlod kadrlarini tarbiyalashimiz zarur", deb ta'kidlashlari asnosida mamlakat iqtisodiyotini jadal rivojlantirish va qisqa muddat ichida uni rivojlangan mamlakatlar darajasiga olib chiqish uchun innovatsiyaning tub mohiyati ochib berilgan ^[1]. Darhaqiqat O'zbekiston sharoitida iqtisodiyotdagi innovatsion jarayonlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlovchi tegishli me'yoriy-xuquqiy hujjatlar qabul qilinishi va innovatsion faoliyatni rag'batlantiruvchi aniq chora-tadbirlar ishlab chiqilishi milliy innovatsion tizimini shakllantirishga asos bo'lmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLARNING TAHLILI

Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishning asosiy maqsadlaridan biri ustuvor strategik yo'nalishlarni tanlab olishdan iborat. Bunda oliy ta'lim faoliyati orqali mutaxassis kadrlar tayyorlash va unda amalga oshiriladigan ilmiy tadqiqotlarning uzuksizligi asosida samarali natijalarini amaliyotga joriy qilish jarayonini o'z ichiga olgan milliy innovatsion tizimni (MIT) yaratish mamlakat iqtisodiyotining dolzarb masalasi hisoblanadi. Bunday tizimning samarali faoliyat ko'rsatishi uchun bugun nafaqat salohiyatli ilm-fan, ta'lim tizimi va ishlab chiqarish, balki institutsional sharoitlarning butun bir majmuasi mavjud bo'lishi talab etilmoqda.

Bu o'rinda shuni qayd etish kerakki, milliy innovatsion tizim (MIT) kontseptsiyasi ta'lim va fandagi yangi tushuncha bo'lib, bunda davlat, xususiy va ijtimoiy-iqtisodiy tuzilmalar hamda mexanizmlar yig'indisi aks topadi. Bu klasterli umumlashma esa yangi bilimlarni va texnologiyalarni yaratish, o'zlashtirish, keng yoyishga qaratilgan tizimni tashkil etadi. I.S.Tuxlievning qayd etishicha, MIT mamlakatning milliy ustuvor strategiyasini amalga oshirish maqsadida davlat boshqaruv organlarining hamda tadbirkorlik sektoridagi barcha tashkilotlarning fan va texnologiyalarning ilg'or yutuqlaridan keng foydalanuvchi iqtisodiyot sohalaridagi xatti-harakatlarini birlashtirilishini ta'minlaydi.

Adabiyotlarda MIT haqida aniq ta'rif berilmagan. Dalatlarning MITlari shakllanishi va mohiyatiga ko'ra bir-biridan farq qiladi. Mamlakatlarning strategik rivojlantirish reja yoki kontseptsiyasiga ko'a MIT oldiga tegishli maqsadlar qo'yiladi va belgilangan vazifalar asosida qo'yilgan maqsadlar amalga oshiriladi. Masalan, Evropalik ekspertlarning tahlili va bergan bahasiga ko'ra shuni qayd etish mumkinki, Frantsiyada mamlakatning asosiy strategik yo'nalishi asosida MIT oldiga qo'shimcha ishchi o'rinlarini tashkil etish vazifasi qo'yilgan, Germaniyaning asosiy strategik rejasiga ko'ra esa ilg'or texnologiyalarni rivojlantirish vazifasi belgilanganligi qayd etilgan.

Shuningdek, Milliy innovatsion tizimni shakllantirish va rivojlantirish masalalari A.F.Rasulev ^[2], N.M.Maxmudov ^[3], I.S.Tuxliyev ^[4], Q.Sharipov ^[5] va boshqalarning ilmiy tadqiqotlarida keng yoritilgan. Lekin shuni qayd etish kerakki, milliy innovatsion tizimni shakllantirish va rivojlantirishda mamlakatimizda milliy innovatsion tizim omillarining o'zaro aloqalari hamda bu o'rinda oliy ta'lim tizimining roli etarlicha tadqiq etilmagan.

Dunyoning rivojlangan mamlakatlari tajribasi ko'rsatadiki, iqtisodiyotning innovatsion modeli asosi ta'lim tizimini rivojlantirish bo'lib, u innovatsion jarayonlarning barcha bosqichlarini muvaffaqiyatli amalga oshira oladigan yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlashning manbai hisoblanadi ^[6].

Innovatsiya bilimlarni iqtisodiy resursga aylantirishning asosiy shakli va bilimlar iqtisodiyotining muhim xususiyati hisoblanadi. Bu zamonaviy sharoitda - texnologik va axborot inqilobi davrida faoliyatning barcha sohalarini rivojlantirishning tuganmas manbai bo'lgan innovatsiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirishdir. Tadqiqotlar natijalari shuni ko'rsatadiki, bugungi kunda innovatsiya iqtisodiy o'sishning muhim omili va korxonalar, mintaqalar va milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini belgilovchi ko'rsatkich hisoblanadi.

Innovatsion menejment asoschisi Y.Shumpeter "Iqtisodiy rivojlanish nazariyasi" kitobida innovatsiyaning beshta asosiy yo'nalishi bayon etilgan: "yangi texnologiyalardan foydalanish, yangi texnologik jarayonlar yoki bozorni yangicha qo'llab-quvvatlash, yangi xususiyatlarga ega mahsulotlarni kiritish, yangi xom ashyolardan foydalanish, ishlab chiqarishni tashkil qilish va uning logistikasini o'zgartirish, yangi bozorlarning paydo bo'lishi" ^[7]. Y.Shumpeterning so'zlariga ko'ra, innovatsiya—bu "...ishlab chiqarish omillarining tadbirkorlik ruhiga asoslangan yangi ilmiy va tashkiliy birikmasi. Bu yangi sinov yoki sinab ko'rilmagan yangi tovarlar yoki usullar yoki yangi bozor uchun ishlab chiqarish, shuningdek, yangi ishlab chiqarish vositalaridan foydalangan holdagi ishlab chiqarishdir". Y.Shumpeterning iqtisodiy qarashlari zamonaviy innovatsion nazariyaning asosiy metodik tayanchiga aylandi hamda kelgusida qator olim va tadqiqotchilarning ishlarida rivojlantirildi.

Zamonaviy tadqiqotlarda "innovatsiya" atamasi tadqiqot predmetidan kelib chiqqan holda turlicha izohlanadi. Masalan, taniqli venger olimi B.Santo innovatsiyalarni jarayonga yondashuv va uning iqtisodiy ahamiyati nuqtai nazaridan izohlaydi. Uning talqiniga ko'ra, innovatsiya "...bu g'oyalar va ixtirolardan amaliy foydalanish orqali o'z xususiyatlariga ko'ra eng yaxshi bo'lgan mahsulotlarni, texnologiyalarni yaratishga olib keladigan, iqtisodiy manfaat, foyda keltiradigan narsalarga yo'naltirilgan jamoaviy texnik va iqtisodiy jarayondir" ^[8].

A.B.Titov ham innovatsiyani "...ixtiro yoki g'oyaning iqtisodiy mazmunga ega bo'lgan jarayoni", deb hisoblaydi ^[9]. Darhaqiqat, zamonaviy sharoitda innovatsiyalar kiritilgan investitsiyalarning samaradorligini oshirish, ularni rivojlantirish va joriy etishning muhim shartidir.

V.G.Medinskiy va S.V.Ildemenovlar o'z tadqiqotlarida innovatsiyani "...ilmiy tadqiqot yoki ixtiro natijasida ishlab chiqarishga kiritilgan, oldingi analogdan sifat jihatidan farq qiladigan ob'ekt" deb tushunadilar ^[10].

Olimlarning "innovatsiya" atamasiga bergan izohlariga qaraganda iqtisodiy faoliyat olib borayotgan ayrim sub'ektlar uni asosan tijoratlashtirish yoki g'oyalardan foyda olish, deb torroq miqyosda tushunadilar. Bunda unga ixtirolar bilan tenglashadigan, tijorat maqsadlarda amalga oshirilishi shart bo'lmagan jarayon deb qaraydilar.

Biz innovatsiya tushunchasini yangi ilmiy bilimlarni yaratishga yo'naltirilgan, yangi yoki takomillashtirilgan mahsulotlar olish yoxud ular bilan bog'liq tadqiqotlar va ishlanmalar natijalarini tatbiq etish maqsadidagi texnologik jarayonlar deya izohlashni maqsadga muvofiq, deb hisoblaymiz. Bunda "innovatsiya" tushunchasi muayyan maqsad va faoliyatga qarab turli xil ma'nolarga ega bo'lishi mumkinligi ko'zda tutiladi. Texnologiyalar, individual jarayonlar, menejment, moliya, shuningdek, ulardagi o'zgarishlarga erishish usullarini aks ettirish uchun innovatsiyalardan keng foydalaniladi.

Innovatsiyaning operatsion tabiati "innovatsion jarayon" tushunchasida aks ettiriladi. Shunday qilib, innovatsion loyihalarni boshqarishning atamalar lug'atida berilgan ta'rifiga muvofiq ^[11], innovatsion jarayon quyidagilarni anglatadi:

1. Texnik g'oya yoki yangi texnologiyani yaratishdan sanoat maqsadlarida foydalanishgacha, yangi mahsulotni olish va uni tijoratlashtirishga qadar bo'lgan kompleks ishlar;
2. Yangi bilimni yaratish, uni ishlab chiqarishga joriy qilish va butun iqtisodiyotga tatbiq etish, shuningdek, ijtimoiy va moddiylikdagi ushbu jarayon bilan bog'liq o'zgarishlar. Innovatsion jarayonning barcha davrlardagi samaradorligi uning bosqichlari yaxlit birlashishiga va etarli mablag' bilan ta'minlanishiga bog'liq.

Innovatsion menejment sohasidagi taniqli olim I.T.Balabanov innovatsion jarayonni "... tugallangan ilmiy tadqiqotlar va ishlanmalar natijalarini yoki bozorda sotiladigan yangi yoki takomillashtirilgan mahsulot, amalda qo'llaniladigan yangi yoki takomillashtirilgan texnologik jarayon ko'rinishidagi tugallangan ilmiy tadqiqotlar va ishlanmalar natijalarini yoki boshqa ilmiy-texnik yutuqlarni ishlab chiqishga, amalga oshirishga yo'naltirilgan jarayon, shuningdek, tegishli qo'shimcha tadqiqotlar va ishlanmalarsiz tasavvur etib bo'lmaydi", - deb qayd etadi ^[12].

Innovatsion jarayon innovatsion faoliyat bilan chambarchas bog'liq, jumladan, faoliyat innovatsion jarayonda innovatsiyalarni yaratishga qaraganda ahamiyatliroq bo'lgan yangiliklarni tarqatishda o'ta muhimdir.

K.P.Yankovskiy va I.F.Muxarlarning fikrlaricha innovatsion faoliyat "...innovatsion jarayon doirasidagi faoliyat, shu jumladan, marketing tadqiqotlari, yangi iste'molchilarni qidirish, raqobatdosh firmalar mahsulotlarining raqobat muhitini va iste'mol xususiyatlarini axborot bilan ta'minlash, innovatsion g'oyalar va echimlarni izlash, shuningdek, innovatsion loyihani amalga oshirish va moliyalashtirish bo'yicha sherikchilikdir", - degan fikr asosida izohlaydi ^[13].

O'zbekiston Respublikasida ko'plab olimlar innovatsiyalarni o'rganish va ulardan iqtisodiyotning turli tarmoqlari va sohalarida foydalanish bilan shug'ullanmoqdalar. B.Usmonov va F.Rahimovlarning fikricha "innovatsiya – bu mutlaqo yangi raqobatbardosh mahsulot, texnologiya va mehnatni, ishlab chiqarishni va boshqaruvni tashkil qilishning yangi usullarini yaratish, ishlab chiqarish va tarqatish jarayonida ijtimoiy-iqtisodiy samarani olishga qaratilgan ijodiy faoliyat natijasidir" deb ta'kidlamogda ^[14].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda bir qator ilmiy manbalarda o'z aksini topgan ta'lim xizmatlari bozorining milliy iqtisodiyotning innovatsion rivojlanish masalalariga taaluqli empirik va konseptual tadqiqotlar o'rganildi va ulardagi ilmiy yondashuvlar tizimlashtirildi. Shuningdek, tadqiqot ishida tizimli tahlil, mantiqiylik, analiz va sintez, qiyosiy tahlil va guruhlash usullari qo'llanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Olib borgan tadqiqotlarmiz natijalari asosida, biz quyidagi innovatsion guruhlar xizmat ko'rsatish sohasi uchun harakterli ekanligini aniqladik:

- 1) **texnologik innovatsiyalar** – xizmatlarni taqdim etish, yangi xizmatlarni taqdim etish uchun yangi uskunalarni joriy etish, boshqa sohalarida yangi turdosh mahsulotlar ishlab chiqarish texnologiyalari sohasidagi innovatsiyalar;
- 2) **servis innovatsiyalari** – xizmatlarning iste'mol qiymatini oshirish, ko'rsatilayotgan xizmatlar tarkibi va turlarini o'zgartirish, xizmatlarning sifat ko'rsatkichlarini yaxshilash;

- 3) **ijtimoiy-iqtisodiy** – aholining mehnat sharoitlari va hayot sifatini yaxshilashga hissa qo‘shadigan xizmat ko‘rsatish sohasidagi korxonalar faoliyati uchun ijtimoiy, iqtisodiy va huquqiy sharoitlarining o‘zgarishi;
- 4) **moliyaviy** – xizmatlar sohasiga moliyalashtirish va investitsiyalarni jalb qilish uchun yangi moliyaviy vositalar va texnologiyalarni yaratish;
- 5) **marketing** – bu marketingning yangi yoki sezilarli darajada yaxshilangan usullari: mahsulot dizaynini o‘zgartirish va qadoqlashdagi jiddiy o‘zgarishlar, mahsulotlar (xizmatlar)ni sotish va namoyish qilishning yangi usullarini qo‘llash, ularni bozorlarga yo‘naltirish va reklama qilish, yangi narxlar strategiyasini shakllantirish.

Bozor munosabatlarini chuqurlashtirish sharoitida ushbu turdagi innovatsiyalar iqtisodiyotning barcha tarmoqlari va sohalarida muvaffaqiyatli bo‘lishi mumkin. Tadqiqotining asosiy predmeti oliy ta‘lim sohasidagi innovatsiyalar rivojlanishining tashkiliy-iqtisodiy jihatlaridir. Shuning uchun, ushbu turdagi innovatsiyalarni mahalliy va xorijiy olim-tadqiqotchilar ishlaridan tanqidiy-tahliliy o‘rganish maqsad qilib olingan.

Ta‘lim iqtisodiyoti sohasidagi taniqli olim S.A.Belyakov ta‘limdagi innovatsiyani “...o‘quv jarayonini optimallashtirish, uning sifatini yaxshilash yoki o‘quvchilarga materialni o‘rganish uchun qulay sharoitlarni yaratish maqsadida mavjud muammoli vaziyatni hal qilishga qaratilgan yangilik” sifatida talqin qiladi.

O‘z navbatida, A.I.Kochetov ta‘limdagi innovatsiyalarni “...pedagogik faoliyatni yangilashning yaxlit nazariy, texnologik va metodologik kontseptsiyasi, uning belgilangan darajaga ko‘tarilishini ta‘minlaydi”, deb ta‘riflaydi^[15].

OTM innovatsion faoliyatining asosiy maqsadi mehnat bozori talablariga javob beradigan, biznesni tashkil etish va muayyan ishlab chiqarish muhitida ishlashda maxsus jihatlariga ega bo‘lgan ijtimoiy-iqtisodiy sohada ijobiy o‘zgarishlarni amalga oshirishga qodir yuqori malakali kadrlar tayyorlashdan iborat.

OTMlarning innovatsion faoliyati bilimlar, texnologiyalarni tijoratlashtirish muammolarini hal qiladi va ilmiy-pedagogik kadrlarning oliy ta‘lim muassasi innovatsion infratuzilmasi orqali bozor bilan o‘zaro munosabatini taklif etadi.

OTM rivojlanishi innovatsion modeli raqobatbardosh mutaxassislar tayyorlash sifatini ta‘minlashning asosiy omili sifatida o‘quv jarayoniga innovatsiyalarni kiritishni o‘z ichiga oladi. Kadrlarni o‘qitish sifati tadqiqotlarning rivojlanishi, muassasaning innovatsion faoliyati va talabalarni ilmiy izlanishlarga jalb qilish bilan chambarchas bog‘liq. Shubhasiz, ilmiy-tadqiqot ishlari va innovatsion loyihalarda talabalarning ishtirokisiz zamonaviy mehnat bozori talablariga javob beradigan kadrlarni sifatli tayyorlash mumkin emas.

O‘z navbatida OTMdagi innovatsion jarayon uchta asosiy elementni qamrab olishini ko‘zda tutish lozim: innovatsiyalarni yaratish, moslashtirish va qo‘llash. Ta‘kidlash lozimki, innovatsiyaning asosiy va eng muhim mezon bu samaradorlikdir. Bu shuni anglatadiki, oliy ta‘lim tizimidagi har qanday innovatsiya o‘quv jarayoni samaradorligini ta‘minlashga qaratilgan bo‘lishi kerak. Shu sababli, innovatsion o‘quv jarayoni bu zarur innovatsiyalar to‘plamini amalga oshiradigan va uning samaradorligini oshirishga imkon beradigan jarayon ekanligini ta‘kidlashimiz mumkin.

Shunday qilib, OTMning innovatsion faoliyati bilim, ta‘lim texnologiyalari, o‘qitish usullari sohasida innovatsiyalarni yaratish va joriy etishdan iborat bo‘lib, ijtimoiy ehtiyojlarni qondirish – milliy iqtisodiyotning turli sohalariga uchun yuqori malakali kadrlar tayyorlashdan iborat.

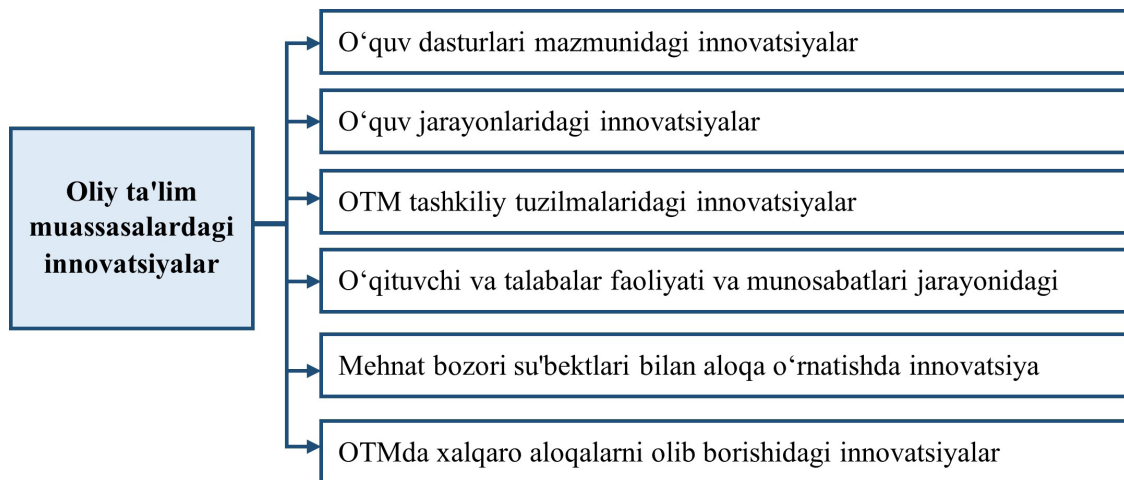
Zamonaviy fan va amaliyotning eng muhim vazifalaridan biri OTMda innovatsiyalarning asosiy turlarini ta‘lim xizmatlari bozori sub’ektlari sifatida aniqlashdir. Olimlar orasida hali ham OTMda innovatsiyalar tasnifiga yagona yondashuv mavjud emas.

Shunday qilib, S.A.Belyakov va A.A.Ivanovalar oliy ta‘lim tizimida quyidagi innovatsiya turlariga urg‘u berganlar^[16]:

- **predmetlar ichidagi innovatsiyalar** – bu “fan ichida” yoki uni o‘qitish metodikasidagi innovatsiyalardir. Masalan, mallifning xususiy o‘qitish usullarini joriy etish va turli mutaxassisliklar bo‘yicha yangi o‘quv-metodik majmualarni yaratish;
- **umummetodik innovatsiyalar** – yangi universal texnologiyalarning joriy etilishi ularni har qanday sohada qo‘llashga imkon beradi. Masalan, talabalar uchun ijodiy topshiriqlarni yaratish va OTMda o‘qitishni talabalarning mustaqil ishlariga yo‘naltirish, shuningdek masofaviy ta‘limdan foydalanish;
- **mafkuraviy innovatsiyalar** – talabalar ongining rivojlanishi natijasida yuzaga kelgan o‘zgarishlar. Masalan, talabalarga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan ishlash ko‘nikmalarini o‘rgatish, chunki endigina biron bir ishga murojaat qilgan va AKT bilan ishlash ko‘nikmasiga ega bo‘lmagan mutaxassisdan samara kutib bo‘lmaydi;
- **ma‘muriy innovatsiyalar** – turli darajadagi menejerlar tomonidan qabul qilinadigan qarorlar, bu oliy ta‘lim muassasasini boshqarish samaradorligining oshirishga olib keladi.

Bunday yangilikni OTM menejmentida sifat menejmenti tizimlarini (SMT) keng joriy etish deb hisoblash mumkin.

Bizning fikrimizcha, OTM faoliyatida innovatsiyalarning quyidagi turlariga urg'u berish lozim, bu o'quv jarayoni samaradorligini oshirish, ta'lim sifatini yuksaltirish va yuqori malakali mutaxassislar tayyorlashni ta'minlashning zarur shartidir (1-rasm).

1-rasm: Milliy innovatsion tizimida OTM faoliyatidagi innovatsiyalar

Ta'lim sifatini oshirish va yuqori malakali kadrlar tayyorlash OTM innovatsion faoliyatining asosiy maqsadi deb hisoblagan holda, dissertatsiyada innovatsion ta'lim faoliyatining quyidagi asosiy printsiplari taklif etiladi:

- OTMdagi ilmiy va ta'lim jarayonlarning birligi va ularning jamiyat ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga yo'naltirilganligi;
- OTMning o'zini o'zi boshqarish va ilmiy-tadqiqot faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish usullarining maqbul kombinatsiyasi;
- barcha turdagi resurslarni innovatsion ta'lim faoliyatining ustuvor yo'nalishlariga jamlash;
- talabalar o'rtasida innovatsion ongni rivojlantirish va tarqatish;
- ilmiy-innovatsion sohadagi tadbirkorlik tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash;
- OTMning xalqaro ta'lim makoni bilan integratsiyalashuvi.

Taklif etilgan tamoyillarga asosan OTM innovatsion rivojlanishining asosiy vazifalari sifatida quyidagilarni belgilash mumkin:

1. OTMning innovatsion potentsialini rivojlantirish (kadrlar, o'quv, ilmiy, moddiy-texnik va boshqalar).
2. OTMda qulay innovatsion muhitni yaratish.
3. OTM professor-o'qituvchilari va talabalari o'rtasida innovatsion ong va innovatsion madaniyatni shakllantirish.

Fan, ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasiga asoslangan OTM rivojlanishi innovatsion modelining o'ziga xos xususiyatlari sifatida esa quyidagilarga asosiy e'tiborni qaratamiz:

- talabalarni tegishli amaliyotga jalb qilish orqali tadqiqot va innovatsiyalarning asosiy tushunchalariga ega bo'lish;
- ta'limning tadqiqot va innovatsiya bilan uyg'unligi;
- buyurtmalar va fundamental g'oyalarni izlashda iqtisodiyotning real sektori bilan yaqin hamkorlik qilish;
- innovatsion tashkilotlarni yaratish.

Ta'lim xizmatlari bozorining hozirgi holati, umuman olganda, innovatsion ta'lim mazmunini tashkil etuvchi OTM faoliyati turli innovatsiyalardan foydalanishni taqozo qiladi. Bunday holda, ta'lim xizmatlari bozorida OTMning innovatsion rivojlanishiga ta'sir qiluvchi ichki va tashqi omillarni o'rganishga alohida e'tibor berilishi kerak.

XULOSA VA TAVSIYALAR

Ta'lim xizmatlari bozorini iqtisodiy nazariya nuqtai nazaridan o'rganilsa, har qanday bozor talab, taklif va narx singari uchta asosiy unsumni o'z ichiga olishi ma'lum bo'ladi. Albatta, bu uch element o'zaro sog'lom raqobat munosabatida bo'ladi. Shuning uchun biz yuqoridagi qarashlarga qo'shilgan holda "...ta'lim xizmatlari bozori bu yakka tartibdagi tadbirkorlik sub'ektlari: fuqarolar, tashkilotlar, davlat va turli ta'lim muassasalarining ta'lim xizmatlarini ko'rsatish borasidagi o'zaro munosabati" ekanligini ham ta'kidlaymiz.

O'quv faoliyatining yakuniy mahsuloti shaxsdagi o'zgarishlar, olingan bilimlar, rivojlangan qobiliyatlar, ta'lim oluvchining umumiy va kasbiy kompetensiyalari o'zgarishidir.

Ta'lim tizimi muassasa va tashkilotlari ta'lim xizmatlari bozorining sub'ektlaridir, ularning boshqa sub'ektlardan asosiy farqi shundaki, iste'molchilar ishlab chiqarishda bevosita o'z mahsulotlari bilan ishtirok etadilar hamda ko'zlangan natijaga erishadilar. Chunki sifatli ta'lim olish ta'lim xizmati iste'molchilariga ham bog'liq. Shu bilan birga, ushbu xizmatlardan foydalanuvchilarga qo'shimcha ta'lim xizmatlarini taqdim etishni oliy ta'lim muassasasining mavjud innovatsion salohiyatidan foydalanishni ko'zda tutgan holda ko'rib chiqish kerak.

Innovatsion iqtisodiyot sharoitida ta'lim xizmatlarining mazmuni va tabiati o'zgarishi oliy ta'limning faoliyat ko'rsatishi hamda rivojlanishida bozor mexanizmlarining o'sib borishi uchun sharoit yaratadi.

Shunday qilib, ta'lim xizmatlari bozorining shakllanishi va rivojlanishi O'zbekiston Respublikasi zamonaviy iqtisodiyotidagi ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarning muhim tizimidir. U barqaror iqtisodiy o'sishning muhim omili hisoblanadi, hamda mamlakatda qulay ishbilarmonlik va investitsiya muhitini yaratadi, mahalliy tovarlar va xizmatlarning ichki hamda tashqi raqobatdoshligini oshiradi. Bozorlararo jahon iqtisodiy aloqalarini chuqurlashtirishda, shuningdek, global ta'lim makoniga kirishda muhim omil hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi // Xalq so'zi. – T.: "Sharq" nashriyoti, 2020-yil 25-yanvar, №19 (7521), 2-4 betlar.
2. Иванова Н. И. Национальные инновационные системы / Н. И. Иванова. – М.: Наука, 2002. –с. 55.
3. Алишер Ф.Р., Тростянский Д.В. Современные аспекты обеспечения экономической безопасности Узбекистана //Journal Экономика региона. -№2. -С.277-285.
4. Maxmudov N.M., Avazov N.R. (2019). O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalardan samarali foydalanish yo'llari. Toshkent: Iqtisodiyot.Sh.I., M. (2017). Investitsion muhit jozibadorligi: nazariya, metodologiya va amaliyot. Toshkent: "Ma'naviyat" O'zbekiston Respublikasi Bank-moliya akademiyasi.
5. Tuxliyev I.S. Milliy innovatsion tizimni shakllantirish va rivojlantirish omillari //Iqtisod va innovatsion texnologiyalar – ilmiy elektron jurnal. 2020. -№5. Sentabr-oktabr.
6. Sharipov Q. Vaziyatli markaz iqtisodiyotni rakamlashtirish sharoitida oliy ta'lim sifatini oshirish omili sifatida //Arxiv nauchnix issledovaniy. – 2020. –№27.
7. Usmonov B. Universitet ilmining milliy innovatsion tizimga qo'shilishiga misol. Ilmiy-metodik to'plam, 2015 yil 3-son, 66-75-bet. Yevropa Ittifoqining O'zbekistondagi Erasmus + milliy ofisi.
8. Shumpeter J. Iqtisodiy rivojlanish nazariyasi. –M: Progress, 1982 . S.54.
9. Santo B. Innovatsiya iqtisodiy rivojlanish vositasi sifatida / Per. vengar bilan. - M .: Progress, 1990.164s
10. Titov A.B. Innovatsiyalarni boshqarishning tashkiliy usullari. – Sankt-Peterburg: nashriyoti – yilda SPSUEF , 1998.138.
11. Медынский В.Г., Ильдеменов С.В. Реинжиниринг инновационного предпринимательства – Учебное пособие, 1999: Издательство: "Юнити", стр. 414
12. O'zbekiston: jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi, innovatsion taraqqiyot va milliy iqtisodiyot raqobatbardoshligini oshirish / O'zFA, Iqtisodiyot instituti. A.F.Rasulevning tahriri ostida monografiya. – T.: Konsauditinform-Nashr, 2011. – 408 b.
13. Балабанов И.Т. Инновацияларни бошқариш. - Санкт-Петербург: Петер, 2009. 100-стр
14. Н.М.Махмудов. Интеллектуал салоҳият ва педагогик маҳорат, инвестиция – инновацион ривожланишнинг асоси. // Pedagogik mahorat. Ilmiy-nazariy va metodik jurnal. 2020, № 3.7 б.
15. Кочетов, А. И. По поводу развития инновационных способностей / А. И. Кочетов // Высшее образование в России. –1997. – № 5. –С. 94-98
16. Belyakov S.A., Ivanova A.A. Ta'limni boshqarish tizimini davom ettirish / S.A. Belyakov, A.A. Ivanova // Universitetni boshqarish: amaliyot va tahlil. 2010. № 3 (55). S.74-81.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.